Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţul inserţiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate
Pe unŭ anu 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtu şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 10. Braşovŭ, Vinerĭ 13 (25) Ianuarie 1889.

Braşovŭ, 12 Ianuarie v.

Decă Kulturegyletulŭ 'şĭ-ar vîrî lingura numai în óla ce ferbe la vatra lui, l'amŭ lăsa în plata Domnului şi i-amŭ face cruce. Dér îndrăsneţŭ fiindŭ până la neruşinare, încâtŭ încercă se'şĭ vére lingura şi în óla ce ferbe la vatra altuia, cade-se sĕ pândimŭ, şi când îlŭ prindemŭ întindêndŭ laba sĕ ia ce e alŭ altuia, se'i dămŭ peste ea orĭ se'i tăiămŭ din ghiare.

Nu-i vorbă, i-a peritŭ multŭ din pofta şi lăcomia canibalică de a înghiţi în pretinsa cultură ungurescă pe Nemaghiarĭ, de când aceştia au luatŭ posiţiă hotărîtă de apĕrare şi au începutŭ a'lŭ lua peste piciorŭ; dér apucăturile totŭ i-au rĕmasŭ şi pe ici-colo totŭ mai încercă a'şĭ juca mendrele în speranţă că'i va cădé vr'o jertfă 'n mânĭ.

Aşa s'a întêmplatŭ în ḑilele trecute în Orăştiă. Kulturegyletiştii au datŭ o petrecere cu teatru, negreşitŭ că nu în vre-unŭ scopŭ de binefacere, bunăóră pentru săracĭ orĭ bolnavĭ, ci pentru fondulŭ Kulturegyletului. Petrecerea a întocmit'o conducĕtórea grădinei unguresci de copii. In zelulŭ ei kulturegyletistŭ, precum spune corespondentulŭ din Orăştiă alŭ foiei naţionale săsescĭ „Sieb. deutsch. Tgbltt.“, a făcut visite chiar părinţilorŭ ev. saşĭ şi cauta se'i înduplece a'şĭ scóte copii din grădina de copii ev. săsescă şi a'i da în cea ungurescă.

Nu mai încape îndoială, că asemenea visite va fi făcutŭ şi părinţilorŭ românĭ, cu scopŭ de a'i îndupleca sĕ-şĭ dea şi ei copii în grădina de copii ungurescă.

Intr'adevĕrŭ mare îndrăsnélă kulturegletistă a umbla prin casele Nemaghiarilorŭ cu astfelŭ de propunerĭ. Trebue sĕ comiţĭ unŭ escesŭ de bunătate, orĭ, cum se ḑice'n poporŭ, sĕ fii boulŭ lui Dumneḑeu, ca sĕ nu le-arĕţĭ uşa celorŭ cari calcă peste pragulŭ casei cu gândulŭ de a-te îndupleca să le pregătescĭ copiilorŭ tĕi mórtea naţională.

Şi sĕ fimŭ dreptĭ, numai acestŭ soiu nenorocitŭ de bunĕtate a pututŭ face sĕ-le créscă jupânilorŭ kulturegyletiştĭ, ca şi şoviniştilorŭ dela stăpânire, îndrăsnéla, ca sĕ nu'i ḑicemŭ pe adevĕratulŭ nume, până a ni-se sui în capŭ şi a ne face de ruşine.

Căcĭ décă nu ar fi fostŭ ei siguri de „nemărginita“ nóstră bunătate, óre ar fi îndrăsnitŭ ei a se vîrî cu uneltirile lorŭ kulturegyletiste până în casele nóstre, profanându-ne pragulŭ sfântŭ şi curatŭ alŭ familiei românescĭ, cum s'a întêmplatŭ şi prin Bihorŭ?

Ce caută grădinile unguresci de copii în comune românescĭ şi săsescĭ, unde Românii şi Saşii nu numai îşĭ au şcólele lorŭ naţionale, dér ceştĭ din urmă au şi grădinĭ de copii? Sĕ lăţéscă limba maghiară şi spiritulŭ maghiarŭ?

Sĕ ne slăbéscă Kulturegyletiştii cu ele. Românulŭ n'are nevoiă de spiritŭ ungurescŭ şi n'are nevoiă nicĭ de limba ungurescă, cu care în cele mai multe ţinuturĭ póte muri de fóme în ţéră la elŭ. Décă e vorba sĕ înveţe o limbă streină, atuncĭ sĕ înveţe o limbă cu care sĕ pótă cutriera lumea întrégă şi care sĕ-i folosescă în tóte privinţele şi în tóte întreprinderite lui. Inşişĭ Ungurii simtŭ nevoia de a învĕţa o limbă streină, care sĕ le pótă ajuta şi sĕ-i scótă din necazurile, din care limba ungurescă nu i-ar scóte câtŭ e lumea. Dovadă e porunca ce a dat'o ministrulŭ ungurescŭ de instrucţiune, ca tinerimea ungurescă sĕ se pună în ruptulŭ capului şi sĕ înveţe nemţesce.

E forte legitimă indignarea corespondentului foiei săsescĭ — care imputa Sasilorŭ că suntŭ prea bunĭ — de atâta îndrăsnélă a Kulturegyletiştilorŭ, precum legitimă trebue sĕ fiă şi indignarea orĭ-cărui Românŭ, care şĭ-ar vedé călcându-i-se pragulŭ casei de samsarii reuniunei de maghiarisare.

Socotesce acéstă reuniune atâtŭ de nemernicĭ pe Nemaghiarii ardelenĭ românĭ şi sasĭ, încâtŭ aceştia sĕ-şĭ voéscă copiilorŭ lorŭ mórtea naţională? Suntŭ destui Jidovĭ, sporéscă-se cu ei Kulturegyletiştii, dér nouĕ sĕ ne dea bună pace şi sĕ nu se 'ntindă mai departe decâtŭ le ajunge lungulŭ nasului.

Croaţii şi Ungurii.

Deputatulŭ ungurŭ Lukacs a adresatŭ ministrului pentru Croaţia următórea interpelare:

Locuitorii de limbă ungurescă, carĭ vieţuescŭ în Croaţia, se plângŭ încă de multŭ asupra vitregei tractărĭ de care suntŭ împărtăşiţĭ mai alesŭ de către autorităţile administrative, vătĕmându-li-se adeseorĭ fără cruţare libertatea personală şi neurmărindu-se cu cuvenita stricteţă crimele şi delictele ce se comitŭ contra persónei şi averei lorŭ. In urma antipatiei autorităţilorŭ, locuitorii de limbă ungurescă nu suntŭ cum se cuvine instruiţĭ la cumpărarea de moşii în raporturile neregulate de catastru; copiilorŭ de părinţĭ ungurĭ li-se închidŭ uşile scólelorŭ poporale şi înfiinţarea de scóle poporale unguresci, precum şi instruirea în limba ungurescă în comunele unguresci se face imposibilă. De aceea întrebŭ pe on. d-nŭ ministru de Croaţia şi Slavonia: are cunoscinţă despre tóte acestea? Este în posiţiune şi are de gândŭ se pună capĕtŭ acestorŭ stărĭ rele?

Etă resultatele şovinismului ungurescŭ, orĭ cu alte cuvinte: influinţa culturei unguresci. Le place şoviniştilorŭ? Proverbiulŭ ḑice: Ceea ce ţie nu'ţĭ place, altuia nu'i face. Stăpânirea croată face cu Ungurii ce face stăpânirea ungurescă cu Nemaghiarii. E tristŭ lucru, dér aşa e.

Desbaterile asupra legii militare.

Niculau *Perczel* e pentru moţiunea lui Apponyi. Totŭ elŭ se plânge că, în 1868 Ungurii au adusŭ jertfe marĭ pactului esploatându-se cedarea lorŭ pentru a crea o astfeliu de organisare militară, în care e jignită armata ungurescă, ce formézā o parte întregitóre a puterii armate. Numai atuncĭ preînaltulŭ comandantŭ va avé o armată comună, în care se se pótă deplinŭ încrede, când la marşŭ vorŭ fâlfâi cele douĕ steagurĭ (adecă celŭ austriacŭ şi celŭ ungurescŭ) unulŭ lângă altulŭ, numai atuncĭ se va întrece fiecare soldatŭ alŭ puterii militare comune a dovedi credinţă către patriă şi către monarchŭ, precum şi vitejiă. Proiectulŭ îlŭ respinge, fiindcă e contra constituţiunii.

Geza *Iosippovich* e pentru proiectŭ, care dă armatei caracterulŭ unei armate poporale. Plusulŭ cheltuelilorŭ ce resultă din noua lege e forte micŭ. § 14 nu e contra constituţiunii, pentru-că pe când în § 11 alŭ legii din 1868 se ḑice, că efectivulŭ de rĕsboiu are a se stabili din ḑece în ḑece anĭ, aşa se ḑice în § 14 că contingentulŭ recruţilorŭ are a se stabili în fiecare anŭ cu 103,100 ómenĭ. Elŭ e mulţămitŭ cu disposiţiile privitóre la voluntarĭ şi la limbă. De germanisare nu'i e témă, dovadă suntŭ graniţele militare, care au statŭ 300 de anĭ sub dominaţiunea militară germană şi nu s'au mai germanisatŭ.

Alexiu *Győry* e contra proiectului. „Décă e vorba, ca patria nóstră — ḑice elŭ — sĕ şĭ pótă desfăşura tótă puterea sa atâtŭ pe terĕmulŭ spiritualŭ, câtŭ şi pe celŭ materialŭ, trebue sĕ nisuimŭ a'i procura condiţiunile fiinţei sale de statŭ şi ale liberei desvoltărĭ a naţionalităţii sale. Prin proiectŭ însĕ nu se permite în armata tinerimei nóstre a'şĭ dobêndi cultura ungurescă şi ca modelŭ de gloriă nu li-se aducŭ înainte eroii naţiunei nóstre, ci alţii“. Elŭ e pentru armată independentă maghiară.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(1)

Petrecerĭ de pe Câmpiă.*)

—Traducere.—

I. Craiulŭ Rusaliilorŭ

In ḑiua de Rusalii se adună la casa sfatului bĕtrânii din satŭ, colea după eşirea din biserică, şi punŭ la cale trebile pentru alegerea **craiului Rusaliilorŭ.**

Birĕulŭ, notarulŭ şi juraţii, toţĭ în haine de sĕrbătóre, întră în casă cu unŭ ulciorŭ mare verde, în care este ceva şi cu care facŭ ceva, — ce, aceea e treba lorŭ.

Pe atuncĭ în curte cete de feciorĭ, toţĭ în spatele cailorŭ, pocnescŭ din biciurĭ şi se muşcă unii pe alţii cu glume. Fiecare pórtă cămaşă şi ismene albe de gulgiu, — dér nicĭ nu e flăcău celŭ-ce nu are unŭ buchetŭ de florĭ la ureche şi cârpa împestriţată trasă cu colţulŭ prin chiotórea sucmanului.

Când apoi domnii din lăuntru au deşertatŭ tótă tinta din călimarulŭ acela mare verde, — birĕulŭ celŭ micŭ se arată în târnaţĭ cu unŭ steagŭ roşŭ de mătasă în mână, şi la sĕmnulŭ datŭ de dumnealui, lăutarii, aşeḑaţĭ sub coperişŭ, începŭ câţĭ inşĭ în atâtea laturĭ, a trage cea mai frumósă dicală, de dragulŭ căreia pe câţĭva cai îi prinde guturaiulŭ şi neastĕmpĕrulŭ. Feciorii îşĭ apasă pălăriile pe capŭ, încórdă frênele şi dau rótă cu caii, căcĭ adĭ e ḑiua, în care se va alege *„cine e flăcăulŭ satului“*

—„Incepeţĭ!“— poruncescŭ ţiganilorŭ. Celŭ cu clarinetulŭ îşĭ îndréptă instrumentulŭ la urechea birĕului-micŭ, ca sĕ'lŭ încredinţeze, că elŭ nu dórme, ér ciocanulŭ şi ileuţa din urechea aceluia se mai sfărîmă lovindu-se de olaltă.

La sunetulŭ musicei poporulŭ dă năvală pe uliţĭ, care pe josŭ, care în carŭ şi grăbescŭ spre şesulŭ din capĕtulŭ satului, unde apoi se îmbulḑescŭ care de care se fiă mai aprópe ca sĕ pótă vedé mai bine; ér băeţandrii acăţaţĭ prin pomĭ, caută cu neastêmpĕrŭ în calea veseliei ce se apropie, şi de acolo strigă celorŭ de josŭ, câtŭ le ia gura: „étă vinŭ! étă vinŭ!“ căcĭ veselia e aprópe.

Birĕulŭ-micŭ e călare în frunte, şi aşa mai învêrte la steagulŭ acela roşu, câtŭ par'c'ar vré sĕ'ţĭ scóţă ochii cu elŭ. După Dumnealui unŭ carŭ lungŭ câtŭ postulŭ Rusaliilorŭ, încărcatŭ dragă numai de ţiganĭ, — dintre carĭ primaşulŭ aşa-'ţĭ sfêrtică aerulŭ cu arcuşulŭ, câtŭ par'că şi elŭ ar scóte ochii cuiva, — trimbitaşulŭ îşĭ aude de cele sfinte dela cocişŭ, pentru-că îi suflă aşa de păgânŭ în ureche, — în fundulŭ carului, brugăuşulŭ face ochĭ dulcĭ feciorilorŭ de misaroşŭ, sĕ nu cumva sĕ slobózā junculŭ acela grasŭ ce-'lŭ aducŭ după carŭ, ci sĕ-i facă şi lui câtŭ de câtŭ parte.

Şi, fiind-că la petrecere trebue se mai şi sfêrticĭ câte ceva cu gura, vorŭ frige junculŭ, — dreptŭ aceea în carulŭ alŭ doilea ducŭ o ulcuţă aşa de vre-o dece ferii, precum si câte-va pituţe albe moi, din carĭ sĕ guste feciorii osteniţĭ mai târdiu, ér ca pomana sĕ fiă deplină, nu lipsesce nicĭ butoiaşulŭ celŭ de vre-o dece acae, din care se va deşerta în ulciórele cele frumóse, nouĕ, anume luate pentru diua de adĭ.

Inapoia carĕlorŭ înaintézā călăreţii patru câte patru în rêndŭ, fiecare cu nădejde şi încredere în sine; ei lucie cómele cailorŭ lorŭ şi îi înpintenă ca sĕ sară unde vĕdŭ fete frumóse în ferestri.

Şirulŭ îlŭ închee fruntaşii satului, traşĭ de doi armăsarĭ năsîlnicĭ în căruţa cu *federŭ* a notarului, — aicĭ şede între alţii şi domnu Părinte.

Ajunşĭ în câmpŭ birĕulŭ-micŭ îşĭ alérgă paripulŭ până la movila ce se vede de o lature, apoi îşĭ împlântă în vêrfulŭ aceleia steagulŭ roşŭ, — până cândŭ ceilalţĭ călăreţĭ se aşédă frumosŭ în rêndŭ.

Birĕulŭ-mare începe de vreme a-i cinsti dracului decumva vorŭ pica de pe cai, orĭ se vorŭ împedeca unii pe alţii, orĭ vorŭ face de ruşine satulŭ lăsândŭ sĕ ajungă unŭ străinŭ *craiu alŭ Rusaliilorŭ.*

Se dă apoi semnŭ căuaciului, care fiind-că fusese cătană şi încă domnŭ mare, mare! se pricepe la descărcarea

---

*) În cele de mai susŭ dămŭ în traducere onor. cetitorĭ douĕ datinĭ ale poporului ungurescŭ, aşa după cum ele au fostŭ descrise de cărturarĭ totŭ ungurĭ, suntŭ însĕ bucăţĭ, carĭ prin nevinovăţia lorŭ facŭ bună impresiune.

Nota Traducĕtorului.

Adam *Horvath* vorbesce pentru moțiunea lui Ugronŭ. Când ministru-președinte Tisza era în oposițiune, și elŭ cerea armată ungurescă de sine stătătóre. Independenții cerŭ și adî acéstă armată și artileriă pentru honvedî, și vorŭ cere până ce se va face.

Nicolau *Kun* dice, că națiunea ungurescă nicîodată sĕ nu 'nceteze a cere armată ungurescă independentă. De aceea votéză pentru moțiunea lui Ugron.

Emeric *Madarasz* dice, că parlamentulŭ ungurescŭ numai de aceea esistă, ca sĕ dică Amin la totŭ ce hotăresce parlamentulŭ austriacŭ asupra Ungurilorŭ și fără de ei. *Președintele* îlŭ admoniază pentru acéstă espectorare). Elŭ vrea politică ungurescă; „națiunea“, școla, biserica, fiecare instituțiune, și în sensulŭ moțiunei lui Ugron și armata, se fiă ungurescă.

Anton *Dabay* respinge proiectulŭ, pentru că țintesce nimicirea constituțiunii și constringe tinerimea ungurescă sĕ se consacre a servi intereselorŭ Austriei. Prin proiectŭ tinerimea ungurescă se cresce ca tinerime germană-austriacă. Serviciulŭ ca voluntarŭ pe unŭ anŭ nu e favorŭ, ci sarcină grea pentru tinerime, care e împedecată în chemarea ei. Vorbitorulŭ critică ordinațiunea ministrului cultelorŭ în privința instrucțiunei limbei germane în școlele medii, deórece prin acésta se îngreuiază fórte ajungerea țelului Kulturegyletului. Votéză pentru moțiunea lui Ugron.

Em. *Ivanka* doresce armată ungurescă; acésta se póte dobêndi pășindŭ înainte din treptă în treptă și cruțândŭ ceea ce esistă. Limba ungurescă face așa progresse în armată, încâtŭ în 10 anî unŭ mare numĕrŭ de oficerî superiorî în armată vorŭ sci vorbi pefectŭ ungaresce.

Albert *Szentkiralyi* e pentru moțiunea lui Ugron. Guvernulŭ ține ca necesară comunitatea armatei și în acésta limba germană de serviciu. Din acestŭ punctŭ de vedere nu mai e cu putință formarea armatei independente ungurescî. Când în statŭ suntŭ două limbî oficiale, una a statului civilŭ și cealaltă a statului militarŭ, și cestŭ din urmă silesce pe membrii sĕi a învĕța limba germană, ér în privința limbei civile, cum e d. e. la judecătorii unde suntŭ tălmacî, se urméză o praxă mai lată, atuncî trebue în cele din urmă sĕ fiă strîmtorată limba statului ungurescŭ de limba militară. Limba oficială a armatei ungurescî nu póte fi alta decâtŭ cea ungurescă. Națiunea ungurescă póte cu dreptŭ pretinde acésta precum și limba de comandă ungurescă, încă în acestŭ proiectŭ. Cu acésta s'ar mulțămi deocamdată, ușurându-se astfelŭ trecerea la armata independentă ungurescă.

SCIRILE DILEI.

Casina română din locŭ. Duminecă în 15 Ianuarie după amedî la 3 óre se va ține adunarea generală ordinară a „Casinei române“ din locŭ.

***

Resculareа Ciangăilorŭ. Cetimŭ în „Aradi Közlöny“, că Mercurî în sĕptĕmâna trecută în Gizelafalva (o comună necunoscută în geografiile de până aci) a eruptŭ o revoluțiă care, décă nu întrevenea gendarmeria la timpŭ, avea sfêrșitŭ tragicŭ. Causa resculării a fostŭ incassarea tacselorŭ colonialî, ce a revoltatŭ într'o mĕsură așa de mare pe bieții Ciangăi, încâtŭ judele comunalŭ Szüts Márton, care a fostŭ însărcinatŭ cu încassarea acestorŭ taxe, numai prin fugă a scăpatŭ de mórtea sigură.

***

Pentru incvartiratorii de ostașî. Ministrulŭ ungurescŭ de honvedî a datŭ o ordinațiune, prin care stabilesce pentru anulŭ 1889 taxa ce este a se solvi în prețulŭ celorŭ 28 decagrame (280 grame) carne de vită, ce proprietarii de cuartire au a le da ostașilorŭ din armata comună și honvedilorŭ, începêndŭ dela sergentŭ în josŭ, pe timpulŭ când aceștia vorŭ fi încuartirațî la ei cu ocasiunea marșurilorŭ. In sensulŭ acestei ordinațiunî taxa este stabilită astfeliu: pentru părțile de dincolo de Dunăre 17$^1/_2$ cr., ér pentru părțile de dincóce 18$^1/_2$ cr.; pentru părțile de dincolo de Tisa 16 cr., ér pentru părțile de dincóce 15 cr.; pentru părțile de dincóce de muntele Craiului (Transilvania) 12 cr., pentru Croația și Slavonia 15 cr., pentru Budapesta 21$^1/_2$ cr.; pentru Pojunŭ 26 cr., pentru Cașovia 21 cr., pentru Timișóra 19$^1/_2$ cr., pentru Clușiu 14 cr., pentru Sibiiu 15 cr., pentru Agramŭ 21 cr. și în fine pentru Fiume 23$^1/_2$ cr.

***

Escursiune în Orientŭ. „Reuniunea pentru comerciu și industriă din Brașovŭ“ va arangia la Pascî o escursiune la: Belgradŭ, Nișŭ, Salonicŭ, Sofia, Adrianopolŭ, Constantinopolŭ, Varna, Rusciucŭ, Giurgiu și Bucurescî. Scopulŭ este a cunósce după putință relațiunile locale orientale pentru industria ardelénă și eventualŭ a încheia legăturî de comerciu. Deși scopulŭ este purŭ comercialŭ, totuși potŭ lua parte și alte persóne. Trenulŭ separatŭ va pleca din Budapesta la 20 Aprilie. Petrecerea în Belgradŭ va fi de o di, în Sofia de $^1/_2$ di, în Constantinopolŭ de 5 dile. Reînturnarea se va face din Constantinopolŭ cu vaporulŭ Lloyd via Varna până la Giurgiu și de acolo via Bucurescî cu trenulŭ. Cei carî vorŭ lua parte primescŭ din Budapesta până în Constantinopolŭ întrégа provisiune, spre care scopŭ se va lua și unŭ vagonŭ pentru mâncare. Spesele de călĕtoriă din Budapesta la Belgradŭ, Nișŭ, Salonicŭ, Sofia, Constantinopolŭ, Varna, Rusciucŭ, Bucurescî până la Predealŭ: cl. I-iu 180 fl.; cl. a II-a 140 fl.; cl. a III-a 120 fl. Celor ce iau parte la acéstă călĕtoriă, conformŭ biletului, se reduce prețulŭ pe liniile ferate ungare cu 50%. Astfelŭ costă dusulŭ și întorsulŭ: Din Brașovŭ până érăși la Brașovŭ cl. I 202.90; cl. II-a 156.10; cl. a III-a 131.50. Din Clușiu până érăși la Clușiu cl. I 202.90; cl. a II-a 156.10; cl. a III-a 135.50. Din Debreținŭ până érăși la Debreținŭ cl. I 205.60; cl. a II-a 152.90; cl. a III-a 132.80. Din Aradŭ până érăși la Aradŭ cl. I 202.50; cl. II-a 155.80; cl. a III-a 131.30. Aceste prețurî se potŭ plăti și în rate. Anunțările și banii se trimitŭ la „Reuniunea de comerciu și industriă în Brașovŭ“ până în 1 Aprilie a. c., unde se capĕtă și informațiunî mai amĕnunțite.

***

Aniversarea revoluțiunei polone. „Telegrafulŭ românŭ“ din Bucurescî, cu data de Mercurî 11 Ianuarie, scrie: „Societatea polonă „Pomocy Polakon i skarbu Narodomoge w Bumunii“ va sĕrbători adî aniversarea revoluțiunei naționale polone dela 1863. Cu acéstă ocasiune adî la órele 8 diminéța se va oficia unŭ serviciu divinŭ la catedrala Sf. Iosifŭ, ér séra va avé locŭ o întrunire în localulŭ societății din strada Lipscanî, Hotelŭ Mercurŭ. Felicitările nóstre valoroșilorŭ representanțî alŭ marelui poporŭ polonŭ; ne unimŭ din inimă cu martirii causei sfinte și dicemŭ: Sĕ trăiască Polonia!“

Din comitatulŭ Făgărașului

(Urmare și fine.)

Trecŭ la Branŭ. In călĕtoria mea am vĕdutŭ mai multe rele, decâtŭ bune. — Și, ca totuși sĕ nu trecŭ în ochii lumei, ca și când tóte le-așŭ vedé rele, amintescŭ numai unŭ singurŭ faptŭ. Anume: poporulŭ din comuna Poiana mĕrului (Almásmező) este cunoscutŭ ca foștî iobagî la biserica grecéscă din Brașovŭ. Avêndŭ comuna unŭ procesŭ urbarialŭ pentru o sumă însemnată de preste 4000 fl. v. a. cu numita biserică și câștigândŭ acestŭ procesŭ, biserica grecéscă a solvitŭ banii, însĕ comuna s'a pomenitŭ numai cu 3000 în locŭ de 4000. Cine și sub se titlu a reținutŭ 1000 florinî?

De obiceiu a fostŭ și este în acestŭ nefericitŭ Comitatŭ, ca nicăirî doră pe lume și mai alesŭ în părțile Branului, sĕ se esmită dela Comitatŭ spre eruarea fugarilorŭ de miliție orî vice-comitele în persónă, orî protonotarulŭ, care au datŭ ordinŭ ca dela fiă-care părinte de-a fugarilorŭ sĕ se incaseze câte 1 fl. v. a. ca spese comisionalî, carî spese se urcă preste suma de 100 fl. v. a. ceea ce se póte constata prin primării. Nu suntŭ acestea totŭ atâtea spese zădarnice, de órece lucrulŭ acesta se putea duce în deplinire prin pretorele și afară de aceea spre eruarea fugarilorŭ suntŭ organisate comisiunî în fiă-care comună. Incâtŭ s'au liquidatŭ acele Particularie de călĕtorie nu potŭ sci, dérŭ destulŭ că unŭ asemenea Conspectŭ spre incassare se póte afla la primariî comunalî din Bran. — Ce este mai curiosŭ, că în tractulŭ Branului la pertractările de rĕmasŭ s'a esmisŭ asesorele Herszény Bálint dela Scaunulŭ orfanalŭ din Făgărașŭ în sarcina orfanilorŭ rĕmașî. Dómne mare Ți-e puterea!

Era sĕ încheiu, dér mî-au venitŭ în minte încă două lucrurî vrednice de amintitŭ. Astădî dela pretura Șercaia cu sutele se trămitŭ mandate pentru încassarea banilorŭ de pe la anulŭ 1883 încóce și mai cu sémă pentru abaterî: prevaricațiunî de pădure, de câmpŭ etc. așa încâtŭ din o singură comună suntŭ de-a se incassa câte 3—4 mii florinî. Și acestea suntŭ tóte pĕcate vechî. A doua, asemenea acesteia este, că în fiă-care cercŭ alŭ comitatului se trămitŭ comisarî dela inspectoratŭ pentru incassarea dării, carî mai multe lunî umblă dintr'o comună în alta, trăgêndŭ sdravene diurne. Nu s'arŭ puté regula lucrurile acestea prin amploiații comitatului, de ce trébă suntŭ aceia?! Apoi sĕ ne mai mirămŭ, că de ce sĕrăcesce poporulŭ? Nicî-decum!

De astădată atâtŭ. Cu altă ocasiune mai multŭ. Acum am cernutŭ cu săta cea rară, și multe hospe, ca sĕ nu dicŭ tărițe au trecutŭ. Altădată voiu lua una mai désă.

Unŭ fiu alŭ Oltului.

Producțiunea corului vocalŭ românŭ în preséra de Sân-Vasiiu (anulŭ nou.) în:

Biserica-albă, 8 Ianuarie 1889.

Nu o peană debilă ca a mea, ci o mână desteră abia ar fi în stare a descrie splendórea și farmeculŭ acestei petrecerî; mĕ mângâie însĕ împrejurarea, că publiculuî românŭ îi e din trecutŭ cunoscutŭ, câtŭ de succese suntŭ petrecerile corului nostru; acestuî prestigiu e de a se atribui, că mulțî Românî din locurî indepărtate, ca Cubin, Alibunar, Ciacova, Kichinda, Straja, Voivodințî, Verșețŭ etc. etc. au onoratŭ cu presența lorŭ și au adusŭ tributŭ de recunoscință Românilorŭ de aicî, carî suntŭ unŭ micŭ oază lață de Germanî și Sĕrbî.

Românii noștri nu au cruțatŭ nicî ostenéală, nicî jertfe materiale, pentru de a satisface și celorŭ mai esagerate pretensiunî.

Musica militară, vestmintele făcute

---

de tunurî. Trei trĕscurî se îngrópă pe jumĕtate în pĕmêntŭ, ér în gură li-se batŭ dopurî de lemnŭ. Copiilorŭ nu li'se értă sĕ se apropie de ele.

Incă unŭ semnŭ, și domnulŭ celŭ mare, mare! ținêndŭ în mână o nuia lungă, în vêrfŭ cu o pentuță de ferŭ înroșitŭ, zgârmăe în ochiulŭ treascului, ér prafulŭ luândŭ focŭ, plesnesce strașnicŭ câtŭ muerile țipă și își astupă urechile, pe cândŭ ceata de copii rĕsleți alérgă sĕ ajungă la dopulŭ de lemnŭ sburatŭ din gura „tunului“.

Incă o pușcătură, a doua, după ea o treia, — și călăreții toțî de-odată se îndréptă spre ținta de alergatŭ. Până la o vreme nu se vede nimicŭ de ei din pricina norului de prafŭ ce se ridică în urma lorŭ; dér vêntulŭ dă prafulŭ în laturî și gonacii se potŭ vedé curațî.

Toțî suntŭ amestecațî, care mai'nainte, care mai înapoi, pe unulŭ l'a isbitŭ calulŭ la o parte: de acesta rîdŭ puternicŭ toțî cei din jurŭ; calulŭ unuia s'a opritŭ și dă rótă la mijlocŭ — dér ceilalțî gonescŭ, gonescŭ! Vre-o cincî șése s'au ales dintre toțî; copitele cailor abia atingŭ pĕmêntulŭ, parcă sbóră și parcă aripele vestmintelorŭ spulberate de vêntŭ arŭ fi aripele cailorŭ și călăreților. Dér étă cătră țintă numai doi s'au alesŭ mai nainte, unŭ calŭ surŭ și unulŭ negru.

„Surulŭ dobêndesce! Negrulŭ dobêndesce!“ — dicŭ icî-colea.

„Cine nu crede sĕ dea rĕmasŭ pe-o ferie de vinŭ!“ Notarulŭ se prinde pe surulŭ, birėulŭ pe negrulŭ.

Incă o săritură, încă o împintenare: dintre doi unulŭ a ajunsŭ mai iute la stégulŭ roșu, dér numai cu unŭ capŭ de calŭ, — ér acela a fostŭ *surulŭ*!

Nu trebue încă sĕ te bucurî așa de tare, domnule notarŭ! Trei suntŭ lucrurile bune: de două orî mai fugŭ!“

Călăreții întorcŭ de unde au plecat, se ușuréḑă de nou în rêndŭ și la a treia pocnitură de teascŭ se începe noua gónă.

Voinicul de pe *negru* zîmbesce în sine și lasă pe ortacŭ sĕ-i fugă cu cincî săriturî înainte, apoi dă și elŭ semnŭ roibului sĕu stringêndu'lŭ între pintenî și în câteva clipite elŭ gonesce alăturî cu surulŭ.

Fugŭ de o formă pe doi cai bunî doi călĕrețî și mai bunî. Nicî unulŭ nu se dă. Tótă mulțimea strigă: *nu te da surule! nu te lăsa 'negrule!* care pentru care simția tragere de inimă.

In ăstŭ-rêndŭ anegrul fostŭ mai iute la țintă cu unŭ capŭ de calŭ.

„Incă o fugă, domnule notarŭ, și s'a alesŭ. Acum plesnesce biciu! Cei? Par'că n'ai voie sĕ mai rîdî?

Celŭ-ce acumŭ ese biruitorŭ va fi *craiulŭ Rusaliilorŭ.*

A treia óră totŭ acei doi călărețî alérgă carî au alergatŭ mai'nainte. Celŭ de pe negru nu'șî atinsese roibulŭ, biciușculŭ lui îî sta încă acățatŭ de unŭ bumbŭ, acum însĕ elŭ își rupe o nuelușă mlădie de salcă mortărĕță, și când sĕ plece își mĕsóră armăsarulŭ de două orî cu ea.

Turbatŭ ca furtuna, turbatŭ sforăe și saltă animalulŭ și din două săriturî lasă pe surulŭ bine departe înapoia sa, — ér feciorulŭ biruitorŭ între răcnetele mulțimii aruncă peste umĕrŭ ochii la contrarulŭ sĕu rĕmasŭ departe, ca și cum l'ar întreba: „unde mî-ai rĕmasŭ slug'o?“

Poporulŭ bate în palme, — chiar și notarulŭ, măcar-că trebuia sĕ pună josŭ feria de vinŭ!

Ér acum, pe pălăria biruitorului călărețŭ, carî de carî se grăbescŭ a așeḑa cununî împletite din florî și din mlădițóre de salcă jalnică, și astfelŭ împodobitŭ, séra după cină, elŭ ca *craiu alŭ Rusaliilorŭ* începe joculŭ.

Și unŭ anŭ întregŭ pórtă numele de „craiulŭ Rusaliilorŭ.“

Dér nicî nu e acesta numai așa unŭ nume deșertŭ! Iși are și elŭ înțelesulŭ sĕu, fiindŭ împreunatŭ cu anumite drepturî.

Craiulŭ rusaliilorŭ la tóte ospețele, jocurile și petrecerile are dreptŭ sĕ mérgă și nechiămatŭ.

In tóte crâșmele póte bea pe contŭ — la sfêrșitulŭ anului satulŭ îi rade răvașulŭ, — de are, vite, cai, orî altceva, i-le păzesce totŭ satulŭ de cinste.

Așa domnŭ mare e craiulŭ Rusaliilorŭ unŭ anŭ deplinŭ! După unŭ anŭ rĕmâne ér ce a fosŭ înainte cu unŭ anŭ — decumva negrulŭ nu va dovedi de nou pe surulŭ!

anume pentru opereta comică şi tablourĭ vii, cu unŭ cuvêntŭ aranjarea au costatŭ peste 500 fl. dér au şi fostŭ tóte acestea ostenele prin recunoscinţa şi mulţimea publicului celui mai alesŭ în modŭ demonstrativŭ remunerate.

Producţiunea avea sĕ se încépă la 7½ óre seara, publiculŭ însĕ necontenitŭ în aşa mulţime venia, câtŭ abia a fostŭ posibilă începerea cu o sară mai târdiu; după mulţimea biletelorŭ de intrare, s'au încassatŭ peste 400 fl, şi socotindŭ, că membrii ajutătorĭ şi familia lorŭ au avutŭ intrare liberă, cu positivitate se póte afirma, că publiculŭ a fostŭ în numĕrŭ de 600, unŭ numĕrŭ, care nu se póte vedé la nicĭ o altă petrecere aicĭ.

Ca sĕ nu mĕ estindŭ prea departe, lasŭ sĕ urmeze programa:

1 Musica militară a esecutatŭ piesele musicale din programă escelentŭ şi în deosebĭ melodiele românescĭ au produsŭ multŭ entusiasmŭ şi aplause frenetice.

2) Princesa de Canibalia sĕu „Nebunia şi fotografia", o operetă comică în 2. acte de R. Genée traducerea de Corneliu Strîmbeiu.

Acéstă operetă multă spargere de capŭ a datŭ, fiind de o parte grea şi nu naţională.

Vestmintele, decoraţiunile prea frumóse, îndată la aparinţa pre bină a produsŭ o generală surprindere; cânteculŭ şi armonia întregului a pusŭ vêrfulŭ. Cu toţii eramŭ încântaţĭ şi noi Românii audindŭ din tóte părţile esprimarea mirărei şi îndestulirei eramŭ sufletesce îmbătaţĭ.

Sugetulŭ operetei e: Princesa din Canibalia, domnişóra Leopoldina Truxes, nepóta advocatului Roşiu, o apariţiune feerică; prin frumseţa ei înebunesce 75% din supuşĭ, carĭ toţĭ vinŭ închişĭ în casa de nebunĭ, şi Zaruchi, conducĕtorulŭ gardei presentând-se Majestăţii Sale Auvai, regele din Canibalia; acesta îlŭ întrébă: Cum stă barometrulŭ minţii la poporulŭ nostru, ce o sĕ fie din Canibalia? Nefericire mare, că D-dĕu mĭ-a dăruitŭ o fată de care toţĭ nebunescŭ când o vĕdŭ!" Zaruchi rĕspunde: „Majestate 75% din supuşii Maiestăţii Vóstre au înebunitŭ; atât e de plinŭ turnulŭ nebunilorŭ,, câtŭ acum chiarŭ de aţĭ avea trebuinţă, nicĭ pentru Majestatea Vóstră nu mai este locŭ!" Vinŭ Europenii, unŭ fotografŭ Albumini (Novacescu) şi servitorulŭ lui (Rosiu) şi prin Zaruchi spunŭ lui Auvai măestria lorŭ. Auvai admiră acéstă măestriă estraordinară şi după-ce îi întrébă, că nu dóre operaţiunea de fotoţapiă şi atrăgendu-i atenţiunea sĕ bage de sémă, că elŭ a mai mâncatŭ unŭ europénŭ, déră acela a fostŭ slabŭ şi şi acuma îi stă în stomachŭ, lasă ca Zaruchi sĕ se fotografeze şi după-ce i-se spune, că trebuie sĕ stee neclintit, ordonéză: Staţĭ pe locŭ, nu clintiţĭ, der nicĭ fruntea nu clintiţi, scrumulŭ las' fiă în nasŭ, căcĭ altcum n'a succede fotografia.

Vĕdendŭ Auvai, că fotografia lui Zaruchi a succesŭ, lasă a fi şi elŭ fotografatŭ şi ordinéză gardei naţionale rugăciunea: „Fa-fu-Tiri-Fili-Lei, Zeulŭ Canibaliei, Vĕ înduraţĭ, ca sĕ succedă, la pămentŭ Vĕ aruncaţĭ, căcĭ altcum se înfuriază, capetele ne reteză."

Auvai se bucură fórte, că fotografia a succesŭ şi doresce, ca şi Pumfia sĕ fiă fotografată, déră cu vĕlŭ, de órece altcum înebunesce şi fotografulŭ; fotografulŭ însĕ îlŭ asigură, că elŭ ca europeanŭ a mai vĕdutŭ asemene fiinţe, sĕ nu aibă témă. Se aduce acuma Pumfia şi gardei se ordonéză sĕ-şĭ închidă ochii. Ce sĕ vedĭ! Albunimi încă înebunesce şi ajunge în turnulŭ nebunilorŭ.

Auvai desperéză, éră servitorulŭ lui Albunimii îi recomandă întroducerea căsĕtoriei în Canibalia, căcĭ de căsĕtoriă'ţĭ trece nebunia. Căsetoria se întroduce şi Pumfia se cunună cu Albunimi pe lângă mare pompă.

Invĕţătură: *Căsĕtoresce-te, îţĭ trece nebunia şi te trezescĭ.*

Princesa cu Albunimi au avutŭ şi unŭ duetŭ în acéstă operetă şi cu acéstă ocasiune s'a doveditŭ, că D-şóra Leopoldina Truxes a fostŭ şi rĕmâne privighetórea Bisericei-albe, éră vócea dulce, sonoră şi puternică a lui Albunimi (Novacescu) a arĕtatŭ, că merită sĕ fiă atâtŭ de căldurosŭ distinsŭ din partea publicului.

Boboroni, Eşcutovicĭ, Panticĭ şi Trenler încă cu multă desteritate şĭ-au împlinitŭ rolulŭ şi prin vocea lorŭ plăcută şi simpatică multŭ au contribuitŭ la însufleţirea generală.

Auvai (Dr. Godian) prin interpretarea comică după datinile nóstre europene, déră corĕspundĕtóre unui Canibalŭ, asemenea a produsŭ viue rîsete şi ilaritate.

III. Tablourĭ vii: a) Prima întêlnire a Mariei Stuart cu D. Riccio după desemnulŭ lui David Neal.

D. Riccio, artistŭ de violină, troubadour şi secretarŭ papalŭ, cere audienţă la regina Maria Stuart şi în palatulŭ dela Holyroodŭ în antişambră aşteptă; regina uită de elŭ şi elŭ adórme; când regina cu damele de curte şi suita regală trece prin antişambră şi'lŭ observă dormindŭ, în inima ei se încuibă amorulŭ. Soţulŭ reginei de gelosiă mai târdiu lasă pe D. Riccio, totŭ în loculŭ unde a adormitŭ prin 50 de străpungerĭ sĕ-lŭ omóre.

Maria Stuart: Leopoldina Truxes, Riccio: Ionŭ M. Roşiu, dame de curte: Dómna Greiner, Nedicĭ, Roşiu etc. etc.

b) Undine şi Huldbrand în pădure. a'lŭ treilea tablou din legendele Undine.

Persóne: Leopoldina Truxes ca Undine, Huldebrand: Boboroni. Ca nimphe: D-şióra Maria Steinwasser, Ludmilla Pise, Maria Paleu şi Aurora Linba.

Abstragêndŭ dela persónele, care au avutŭ rolulŭ principalŭ şi notândŭ, că tóte participantele suntŭ alese şi forméză mărgăritarele, perlele, oraşului nostru, nu potŭ a retăcé figura deosebitŭ frumósă a domnişórei Aurora Linba ca nimphă; pĕrulŭ ei de o raritate în mărime, lăsatŭ în valurĭ, aşa dicêndŭ undula pe pămêntŭ şi publiculŭ uimitŭ de acéstă figură fenomenală sta încremenitŭ şi abia a pututŭ esclama unŭ A, a, a a, Ah!!

Drăgălaşa—Liebling—domnişóră a tuturora, Maria Steinwasser, apoi Maria Paleu, Ludmilla Pise, ca nimphe, erau asemenea demne rivale.

c) „Fata morgană" după desemnulŭ lui S. H. Mosenthal.

Fata morgană: Dómna Gremer, nimphe: dómnele Roşiu, Nedicĭ, domnişórele: Maria Steinwasser, Leopoldina Truxes, Ludmilla Pise, Maria Paleu, Aurora Linba, Atnagea, Schumichen, tóte, afară de domna Greiner, în costumŭ de „Ballet".

Istoria acestui tablou e:

Fata morgană, cea mai frumósă dintre tóte nimphele, vĕdêndŭ pe Abdallah, unŭ nobilŭ arabŭ, care în aşteptarea miresei sale frumóse Saida a fostŭ omorîtŭ, se aprinde de foculŭ amorului, se nascŭ şi în ea sîmţeminte profane şi îşi ia rĕmasŭ bunŭ dela colege, ca sĕ caute amarulŭ şi fericirea omenescă.

Unŭ tablou mai fermecătoriu decâtŭ altulŭ şi pe lângă iluminarea feerică de focŭ bengalicŭ şi magnesiu apărea înaintea publicului în aieve lumea Zînelorŭ şi ne perdeamŭ minţile cu toţii.

Primele două tablourĭ s'au repetatŭ de 2 orĭ, fiindcă regisorulŭ n'a voitŭ mai de multe orĭ a ne repeta temêndu-se sĕ nu păţimŭ şi noi ca supuşii lui Auvai; pe lângă tóte aceste i-a fostŭ imposibilŭ a mai resista dorinţei unanime la tabloulŭ din urmă, care s'a repetatŭ şi a treia óră, éră noi cu toţii amŭ fi voitŭ sĕ dureze până în veciă, capĕtŭ sĕ numai aibă.

Opiniunea publică o esprimŭ numai decă întonezŭ, că deşi îmbĕtaţĭ cu toţii de atâta farmecŭ şi voluptate, totuşĭ s'a pututŭ distinge şi escela între tabloulŭ din urmă figura imposantă şi plină de graţii a domnişórei Maria Stnart, la ce m'au făcutŭ chiar şi diletantele atentŭ, pentru-ce dér constatezŭ acésta fără frică de a atrage disgraţia celorlalte „Graţii".

Nu'i vorbă pre lângă tótă cea mai încordată agerime a privirei nu puteai face deschilinire de frumseţă, adevĕrulŭ e numai, că de atâta farmecŭ şi graţie eramŭ cu toţii sdruncinaţĭ şi parcă aşteptamŭ, ca baremĭ pe unŭ momentŭ sĕ ne trezimŭ şi rsĕ espirămŭ liberŭ.

După tablourĭ au urmatŭ apoi joculŭ începêndu-se cu Hora, tradiţionalulŭ jocŭ naţionalŭ.

Quadrilulŭ l'au jucatŭ preste una sută de părechĭ şi petrecerea a duratŭ până pre la 5 óre dimineţa.

Nu potŭ a nu atinge aci, că am vĕdutŭ pe Domnişórele Popoviciu şi Raduţa în costumŭ naţionalŭ atâtŭ de pitorescŭ, frumosŭ, câtŭ publiculŭ nu putea îndestulŭ a-le admira şi erau continuu espuse privirei admirătóre a publicului.

Acum aşŭ veni la partea cea mai grea şi trebue sĕ cerŭ scusă, că nu înşirŭ pe tóte şi pe toţĭ, câţĭ au fostŭ de faţă, dér la unŭ publicŭ atâtŭ de numĕrosŭ, de nu te puteai învêrti, — e imposibilŭ.

Atâta potŭ dice, că ce a fostŭ bunŭ, frumosŭ şi de frunte în oraşŭ, totŭ a fostŭ representatŭ, şi anume corpulŭ oficerilorŭ dela Husarĭ în plenŭ. Militarĭ: Farkas colonelŭ, Zalay v. colonelŭ cu socia şi 2 fete, Ebhardt v. colonelŭ cu dómna, Govorcsin v. colonelŭ în pens. cu domnişórele Mina şi Zoe, Dr. Gabel majorŭ cu socia, Najdek majorŭ, Dr. Thuma medicŭ reg. cu socia, Dr. Debert med.; Căpitanii: Ionŭ cu socia şi cumnata, Wenzel cu socia, Mihailovicĭ, Munteanŭ, Rauscher; locotenenţii: Deutsch cu soţia, Radulovicĭ dela Kikinda, Teusch, Tárczay, Wanjek; sublocotenenţii: Bacila cu două surorĭ, Toleredi, Artz, Pelican etc. etc.

Civili: Pászt preşedintele tribunalului cu soţia; Assesorii: Kuchler cu soţia, Popescu, Budai, conducĕtorii de curtea funduară cu soţia; Advocaţii cu familia: Dr. Bottlik Dezsö, Formanek, Szöllösy; Profesorii gimnasialĭ: Still, Dr. Schelling, Huzsik toţĭ cu familia. Pichler, Greiner advocaţĭ cu familia, Dsida protonotariu şi prefectŭ s.

Medicii parte cu familia: Dr. Ochs, Dr. Kozáry, Dr. Merkl, Dr. Feldmann, ved. Dr. Maruna, Deutsch bancherŭ cu fetele, Siegl proprietariu, Pálffy protopretorŭ, Bandl protopretore t., Somogyi pretore, Albach comerciantŭ şi directorulŭ bancei cu familia.

Turconia locotenentŭ în pensiune din Grebenaţŭ, Miulescu protopopŭ şi soţia din Ciacova, Spatariu advocatŭ şi soţia din Verseţŭ, familia Balanescu, Boboroni etc. etc.

Suprasolvirĭ; Radulovicĭ supralocot.: descendinte a familiei Radulovicĭ — Radu — cea mai de frunte familiă română de aicĭ — cu 4 fl. 20 cr. Spatariu 3 fl. 40, Dr. G. Ilea advocatŭ 5 fl. Miulescu 3 fl. 30, Ignaţie Popoviciu 50 cr.

Şi cu acésta mĭ-aşŭ fi finitŭ datorinţa mea de corespondentŭ, decă unŭ incidentŭ neplăcutŭ provocatŭ de confraţii nostri sêrbĭ fără de nicĭ unŭ motivŭ, decâtŭ numai din fanatismŭ şi ură naţională, nu m'arŭ constringe a reflecta puţinŭ la acéstă causă.

Românii de aicĭ înainte de câţĭva anĭ într'o adunare comună au întrebatŭ pe Sêrbĭ şi respectuosŭ le-au spusŭ, că óre n'ar fi ei înţeleşĭ, ca anulŭ nou într'unŭ anŭ noi, în altulŭ ei sĕ-lŭ serbeze. La acésta ei au rĕspunsŭ, că ne cedéză nouă odată pentru totdeauna petrecerea de anulŭ nou, éră ei vorŭ da petrecerĭ a doua di după Crăciunu şi la Stul Sava. Cum s'a vorbitŭ aşa s'a şi întêmplatŭ. In anulŭ acesta însĕ ei prin teatraliştii sêrbĭ, carĭ au fostŭ aicĭ, au ţinutŭ în unŭ localŭ neîndemânaticŭ asemenea preséra anului nou.

Credeu ei, că pe noi ne vorŭ ruina, dér s'au înşelatŭ fórte; noi amŭ avutŭ publiculŭ celŭ mai frumosŭ şi într'unŭ numĕrŭ câtŭ se póte de mare.

Venitulŭ încă a fostŭ, câtŭ la nicĭ o altă petrecere, şi decă totuşĭ este deficitŭ, provine de acolo, că producţiunea a fostŭ de luxŭ şi venitŭ curatŭ se póte avea numai la representarea a doua a producţiunei, care sperămŭ, că va urma câtŭ de curêndŭ.

Facă confraţii sêrbĭ ce vorŭ voi, noi totŭ Românĭ vomŭ fi şi zădarnică le va fi truda de a ne contopi. Nu ei, ci noi avemŭ aicĭ viitoriu; adevĕrŭ e, că provincia e română şi numai în jurulŭ Bisericei-albe suntŭ sate sêrbescĭ şi acestea parte mare din Românii sêrbisaţĭ de pe timpulŭ graniţei militare.

Românii şi în aceste sate mare parte totŭ mai sciu românesce, éră muierile lorŭ şi acuma nu prea sciu sêrbesce.

Şcóla şi biserica sêrbéscă însĕ acuma în timpulŭ mai nou totŭ mai face progrese şi de aicĭ vedeau în mine unŭ duşmanŭ de mórte şi mĕ ameninţau pentru că am avutŭ curagiulŭ înainte de vre-o câţĭva anĭ a da judelui comunalŭ din Lescoviţa cărţĭ sĕ le împartă între şcolarĭ; comuna acésta 9 din 10 părţĭ e română şi inspectorulŭ scolarŭ din indemnulŭ propriu a ordonatŭ, ca sĕ se propună şi românesce în şcólă.

Avemŭ comuna Oresatz cu preotŭ şi învĕţătorŭ românŭ, unde numai o familiă e sêrbéscă şi totŭ stau sub eparchia sêrbéscă.

Avemŭ comuna Deliblatŭ aprópe cu două mii suflete de Românĭ, Pozsezsena română, Iassenova şi multe altele sub Sêrbĭ şi din partea celorŭ comp tinţĭ totŭ nimicŭ nu se face. Perirea ta din tine Izraile! ba ca sĕ fiu dreptŭ, potŭ dice, că până acuma, diecesa nóstră are în genere slabă preoţime, onóre escepţiunilorŭ.

Ce e dreptŭ, avemŭ unŭ protopopŭ inteligentŭ, tênĕrŭ, bine situatŭ şi materialŭ, pe care amŭ dori sĕ-lŭ vedemŭ în frunte, durere însĕ, că nu desvóltă interesarea, energia şi activitatea, care se póte aştepta dela elŭ.

Confraţilorŭ sêrbĭ le dicŭ: nu împedecaţĭ cursulŭ naturalŭ, sĕ trăimŭ, ca bunĭ amicĭ şi fraţĭ, noi nu ceremŭ şi nu luămŭ nimicŭ din alŭ vostru şi decă voi sunteţĭ mai tarĭ, nu a ne apăsa, ci a ne sprijini aveţĭ datorinţa morală; multŭ timpŭ amŭ trăitŭ laolaltă, aceeaşĭ credinţă mărturisimŭ, sĕ ne lăpĕdămŭ dér de lăcomiă şi şovinismŭ. Eră voi Românilorŭ sĕ nu uitaţĭ, că causa nóstră e causă sfântă, naţională şi focularıulŭ Biserica-albă are sĕ fie, acéstă cetate sĕ o ocupaţĭ voi!!! Eră la acésta provincia e chemată, de acolo aşteptămŭ noi salvarea — şi şi până atuncĭ în curêndŭ, în numĕrŭ si mai mare sĕ ne revedemŭ.

Pădureanulŭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS".

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Berlinŭ, 24 Ianuarie. Desbaterea asupra proiectului de lege colonială se va face Sâmbătă. Cancelarulŭ Bismarck va lua parte la ea. Numirea lui Schelling ca ministru de justiţiă e probabilă.

Bucurescĭ, 24 Ianuarie. In camera deputaţilorŭ s'a începutŭ desbaterea asupra propunerei lui Blarembergŭ privitóre la porturile france. Guvernulŭ este în contra propunerei.

Belgrad, 24 Ianuarie. In cercurile partidului progresiştilorŭ domnesce mare iritaţiune din causa eşirei din partidŭ a lui Mijatovicĭ. Mulţĭ membri distinşĭ ai partidului vorŭ urma esemplului lui. E probabilŭ că Mijatovicĭ va întra în cabinetulŭ radicalŭ.

Newyork, 24 Ianuarie. (Scirea lui „Herald"). Intre Germania şi America s'a stabilitŭ o înţelegere definitivă cu privire la Samoa.

DIVERSE.

Presa în Rusia. Diarulŭ musicalŭ rusŭ, „Nuvelistulŭ", a intratŭ în alŭ cincĭdecelea anŭ. Cea mai vechiă fóiă musicală rusă e „Musikalnoe Uvesdenie", care duréză de 1774. Presa rusă are câte-va organe de o vechime însemnată. Ast-felŭ „Petersburgskiya-Viedomosti" esistă de 160 de anĭ, „Moskovskiya Viedomosti" are 132 de anĭ, „Syne Otecestvi" 75 anĭ şi „Journal de St. Petersburg 64 anĭ.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 22 Ianuarie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.23	Vênd.	9.24
Argintŭ românescŭ -	„	9.10	„	9.15
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.51	„	9.53
Lire turcescĭ - - -	„	10.80	„	10.88
Imperialĭ - - - -	„	9.80	„	9.88
Galbinĭ	„	5.60	„	5.69
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ - - -	„	127.—	„	128.—
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 23 Ianuarie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - -	101.35
Renta de hârtiă 5% - - - - - -	93.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	145.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	98.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	116.—
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	105.—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - -	105.—
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	105.—
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	105.—
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.60
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	131.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - - - - - - - - -	125.75
Renta de hârtiă austriacă - - - -	82.60
Renta de argintŭ austriacă - - - -	83 25
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	111.20
Losurĭ din 1860 - - - - - - -	141.75
Acţiunile băncei austro-ungare - -	887.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	313 10
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	312.80
Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - -	5.67
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - -	9.54
Mărcĭ 100 imp. germane - - - -	59.05
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	120.60

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Cătră onorații cetitori!

„Gazeta Transilvaniei“ întră în anulŭ alŭ 52-lea alŭ esistenței sale.

Nenumĕratele dovedĭ de simpatiă și de încredere ce le-a primitŭ acestŭ organŭ de publicitate din partea Românilorŭ de pretutindenĭ cu ocasiunea aniversării a cincĭdecea a esistenței sale suntŭ cea mai viuă și mai puternică mărturiă pentru atitudinea sa politică și națională.

Răzimatŭ pe încrederea publicului românŭ și condusŭ de iubirea de patriă și de datoria ce o are cătră sânta causă a românismului, organulŭ nostru n'a pregetatŭ de a aduce, mai alesŭ în cei dece anĭ din urmă, însemnate jertfe pentru a corespunde totŭ mai multŭ cerințelorŭ timpului și trebuințelorŭ cetitorilorŭ sĕi.

Astfelŭ dela 1 Ianuarie 1881 *„Gazeta Transilvaniei“* a începutŭ sĕ apară de trei orĭ pe sĕptĕmână totŭ cu prețulŭ de până atuncĭ, ér dela 1 Aprilie 1884 apare în fie-care ḑi, érășĭ cu acelașĭ prețŭ, căcĭ cei 2 fl. adăugațĭ acoperŭ numai cheltuielile înmulțite cu portulŭ postalŭ.

De atuncĭ încóce amŭ făcutŭ totŭ ce ne-a statŭ în putință spre a aduce îmbunătățirĭ atâtŭ în redactarea ḑiarului câtŭ și în întocmirea sa esterióră, pentru care scopŭ amŭ isbutitŭ ca ḑiarulŭ sĕ-șĭ aibă tipografia propriă.

Nu-i vorbă, multe se cerŭ astăḑĭ dela unŭ ḑiarŭ, mai alesŭ când elŭ este chiămatŭ a servi causei unui poporŭ atâtŭ de multŭ prigonitŭ de sórte. Prin urmare nu putemŭ ḑice că amŭ ajunsŭ la capetulŭ îmbunătățirilorŭ.

Din contră, astăḑĭ când, ca niciodată până acuma, posițiunea ḑiaristicei nóstre s'a agravatŭ; când atâtea loviturĭ suntŭ îndreptate asupra ei cu vehemență așa de mare; când procese peste procese, condamnărĭ la închisóre și amende în banĭ o împiedecă în munca și stăruințele ei de a da pe față tóte nelegiuirile, prigonirile și asupririle și de a lupta pentru recâștigarea drepturilorŭ poporului românŭ: se cere dela noi sĕ ne încordămŭ puterile cu îndoită energiă și sĕ continuămŭ lupta cu curagiu neînfrântŭ, întroducêndŭ nouĕ reforme, pentru ca *„Gazeta Transilvaniei“* nu numai sĕ corĕspundă mai multŭ chiămării sale, ci sĕ se facă cu putință ca principiile salutare naționale ce le propagă sĕ pótă pĕtrunde până și în coliba țĕranului.

Condușĭ de aceste vederĭ, voimŭ sĕ facemŭ și cu începerea anului viitorŭ mai multe esențiale ameliorărĭ în ḑiarulŭ nostru.

Pe lângă programulŭ, ce l'amŭ observatŭ până adĭ la redactarea foii, suntemŭ decișĭ a cultiva mai multŭ și unele terene, cărora până acuma póte nu le-amŭ putută da atențiunea cuvenită.

Spre scopulŭ acesta amŭ avutŭ fericirea a concentra împrejurulŭ nostru *unŭ numĕrŭ însemnatŭ de bărbați cu cunoscințe speciale,* carĭ vorŭ colabora regulatŭ la fóia nóstră, așa ca materialulŭ ce'lŭ va conține sĕ fiă câtŭ mai variatŭ, instructivŭ și acomodatŭ trebuințelorŭ poporului, nu numai pe terĕmulŭ politicŭ, literarŭ și socialŭ, ci ținêndŭ deopotrivă sémă și de interesele sale din punctŭ de vedere alŭ economiei, educațiunei și higienei, alŭ afacerilorŭ sale cu autoritățile cu carĭ vine mai desŭ în atingere și alŭ trebilorŭ sale financiare și comerciale.

Afară de aceea câștigându-ne convingerea, că după împrejurările poporului nostru unŭ ḑiarŭ cotidianŭ nu este în stare a pĕtrunde în tóte păturile sociale — parte mare din causa prețului lui — și astfeliu sciind că sĕ sêmte trebuința de a i se face cu putință orĭ și cărui Românŭ, care scie ceti, ca sĕ fiă informatŭ despre interesele și trebuințele lui, **ne-amŭ decisŭ ca dela anulŭ nou 1889 înainte sĕ mărimŭ în modŭ destulŭ de însemnatŭ prin adausurĭ numerele nóstre cu data de Duminecă și sĕ le întocmimŭ și sĕ le redactămŭ astfelŭ, ca sĕ intereseze pe orĭ și ce cetitorŭ și sĕ se pótă abona și separatŭ.**

Deschidemŭ dér abonamentŭ la *„Gazeta Transilvaniei“*, care deși mai bogată în materialŭ, va costa ca și până acuma *12 fl. v. a. pe anŭ* și în deosebĭ pentru aceia, cărora împregiurările nu le értă de a abona întregŭ ḑiarulŭ, deschidemŭ abonamentŭ separatŭ la *numerele cu data de Duminecă* ale *„Gazetei Transilvaniei“*, carĭ vorŭ costa **pe anŭ numai 2 fl. v. a.**

Rugămŭ pe abonații noștri de până acuma, ca sĕ stăruiască pe câtŭ le va sta în putință în cerculŭ domniilorŭ lorŭ pentru lățirea „Gazetei Transilvaniei“ precum și pentru rĕspândirea în poporŭ a numerelorŭ cu data de Duminecă, ce se potŭ abona și separatŭ.

Redacțiunea.

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ șése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ șése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

pe anŭ . . . . 2 fl.
pe șése lunĭ . . . . 1 fl.
pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

pe anŭ . . . . 8 francĭ
pe șése lunĭ . . . . 4 „
pe trei lunĭ . . . . 2 „

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei“, precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Ad. 9924—1888. tkv. számhoz. 2,3—2

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassoi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Tataru György és Resnován György volkányi lakós végrehajtatónak Skiopu Ávrám alias Sánta végrehajtást szenvedő elleni 106 frt. 89 kr., 73 frt. 14 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassoi kir. törvényszék területén lévő, Ujfalu község határán fekvő az ujfalusi 771 sz. tkben A+a foglalt 445/2 és 2689 hr. sz. vagy az ujfalusi 129 sz. tkben A+a foglalt 390, 391, 1591 hr. sz. fekvőkre és pedig a 445/2 hr. sz. 160 frt. a 2689 hr. sz. fekvőre 6 frt. 50 kr., a 390 és 391 hr. sz. fekvőre 160 frt. és 1591 hr. sz. fekvőre az árverést 2 frt. 50 krban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennti ingatlanok az *1889 évi Február hó 4-ik napján délelött 9 órakor* Ujfalu község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alol is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-us értelmében a bánatpénznek a birósághoz előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1888 évi November hó 21-én.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Nru 29—1889

PUBLICAȚIUNE

Comuna orășenéscă Brașovŭ (în Transilvania) intenționéză, ca pe basa planului economicŭ forestieralŭ, ce are de a se aproba definitivŭ de cătră înaltulŭ regimŭ reg. ung., sĕ vêndă pentru perioda până la an. 1895 séu 1905 pe cale de oferte și per trunchiu întregulŭ materialŭ anualŭ din a celorŭ patrŭ cercurĭ economice din revierulŭ orășenescŭ aflătorŭ pe teritoriulŭ orășenescŭ, și anume materialulŭ anualŭ: din pădurea Honterus, din pădurea orașului, din pădurea stejerișului și din pădurea postovarului, tóte laolaltă cu unŭ etat anualŭ de 22,835 m^3. Materialulŭ anualŭ se póte vinde séu din tóte cercurile economice laolaltă, séu pentru fiecare cercŭ separat.

Amintitulŭ etat anualŭ se împarte pe cele 4 cercurĭ economice în următorulŭ modŭ:

In cerculŭ primŭ economicŭ cu				3040m³ lemne de	fagŭ
„	„	„	„	„ 1225m³	„ stejarŭ
„	„	„	„	„ 3530m³	„ bradŭ
„	„	II	„	„ 1300m³	„ fagŭ
„	„	„	„	„ 3170m³	„ bradŭ
„	„	III	„	„ 1670m³	„ fagŭ
„	„	„	„	„ 1340m³	„ stejarŭ
„	„	„	„	„ 300m³	„ bradŭ
„	„	IV	„	„ 950m³	„ fagŭ
„	„	„	„	„ 6310m³	„ bradŭ

Amatorii de cumpĕrare au de a'șĭ aștérne până în *6 Martie a. c.* înainte de prânḑŭ 11 óre la oficiulŭ primarului orașului Brașovŭ ofertele timbrate cu 50 cr. și sigilate, conținêndŭ subscrierea și adresa acurată, mai departe vadiulŭ și dechiarațiunea, cumcă le suntŭ cunoscute condițiunile de oferte și de contractŭ și că se supunŭ lorŭ necondiționatŭ.

Aceste condițiunĭ contractuale și de oferte, din carĭ se póte vedea și mărimea vadiului, se potŭ vedea în decursulŭ órelorŭ oficióse la oficiulŭ orășenescŭ forestieralŭ și la cerere se potŭ și trimite.

Brașovŭ, 21 Ianuarie 1889.

35 M,1—1 **Magistratulŭ orășenescă.**
